Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2-6 A 11
00580 HELSINKI
Markku Marttinen

29.1.2019

Maa- ja metsätalousvaliokunta
Asiantuntijakuuleminen 1.2.2019

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ (HE 309/2018 VP) EDUSKUNNALLE LAIKSI KALASTUSLAIN MUUTTAMISESTA

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö (SVK) on tutustunut esitykseen ja esittää lausuntonaan kunnioittavasti siitä seuraavaa.

Lausunnolle 5.10.2018 laitettu hallituksen esitysluonnos piti sisällään muutosesityksiä kaikkiaan 27 pykälään. SVK suhtautui kriittisesti esitysluonnokseen, koska se oli huomattavan puutteellinen ja monilta osin ristiriidassa kalastuslain tavoitteisiin nähden. Esityksestä puuttui niin ikään useita lain toimeenpanon kannalta tärkeitä tarkennuksia, joita SVK on nostanut esiin.

SVK katsoi, että ennen näin laajaa kalastuslain avaamista on saatava valmiiksi tekeillä olevat valtakunnalliset strategiat ja kalavarojen hoitosuunnitelmat (mm. Suomen vapaa-ajankalatalouden kehittämisstrategia ja Itämeren meritaimenen vesistökohtaiset elvytys- ja hoitosuunnitelmat), kuultava seikkaperäisesti kalatalousalan järjestöjä ja vasta tämän jälkeen ryhtyä valmistelemaan muutoksia yhteistyössä sidosryhmien kanssa kalataloushallinnon strategian edellyttämällä tavalla.

Lausuntoja esitysluonnoksesta annettiin kaikkiaan 99 kpl. Eniten kannatusta saivat Ylä-Lapin kalastuslupaan liittyvä esitys sekä menettämisseuraamusjärjestelmän säätäminen kalastuslakiin, joihin hallituksen esitys on rajattu seuraavin perusteluin:

- Ylä-Lapin kalastusoikeuksia kehitettäisiin parantamalla paikallisten kalastusmahdollisuuksia valtiolle kuuluvilla vesialueilla kalakantojen tilan sallimissa rajoissa. Esityksen mukaan Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntalaisilla olisi jatkossa oikeus lunastaa Metsähallitukselta henkilökohtainen kausilupa kalastukseen omassa kunnassa sijaitsevalle valtiolle kuuluville lohen sekä taimenen nousualueille. Uudistuksella parannetaan saamelaisten ja paikallisten kalastuskulttuurin harjoittamismahdollisuuksia.

- Kalastusta koskevien säännösten rikkomiseen liittyvää seuraamusjärjestelmää kehitettäisiin sisällyttämällä lakiin uudenlainen menettämisseuraamus. Laissa säädettyjen uhanalaisten ja taantuneiden kalalajien osalta tulisi tiettyjen kalastusrikosten ja -rikkomusten yhteydessä tuomita valtiolle menetettäväksi se arvo, joka rikoksen kohteena olevalla kalalla on lajinsa edustajana. Uudistuksella tehostetaan uhanalaisten ja taantuneiden kalalajien suojelua ja elpymistä.

Oikeus Ylä-Lapin kalastuslupaan

SVK pyrkii toiminnassaan erityisesti edistämään lasten ja nuorten kalastusharrastusta ja pitää erinomaisena, että alle 18-vuotiaille kausilupa olisi esityksen mukaan maksuton.

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2-6 A 11
00580 HELSINKI
Markku Marttinen

29.1.2019

Paikkakuntalaisten kausilupien käyttöönotto ei saa johtaa tilanteeseen, jossa kalastuskohteet varataan pelkästään Ylä-Lapin paikkakuntalaisten käyttöön. Esityksen mukaan ulkokuntapaikkakuntalaisten oikeudet turvataan lohen ja taimenen nousualueilla varaamalla kalastuksesta **osa** Metsähallituksen myöntäminä aluekohtaisina kalastuskiintiöinä.

Ulkopaikkakuntalaisten kalastusmahdollisuuksien turvaaminen tulee SVK:n mielestä varmistaa. Se turvaisi toimintaedellytyksiä myös kalastusmatkailuyrittäjille, joiden pääasiakkaita ulkopaikkakuntalaiset ovat.

SVK esittää, että ulkokuntapaikkakuntalaisten oikeudet turvataan lohen ja taimenen nousualueilla varaamalla kalastuksesta **vähintään puolet** Metsähallituksen myöntäminä aluekohtaisina kalastuskiintiöinä.

Menettämisseuraamus

Järjestömme pyrkii edistämään toimia vaelluskalakantojemme elpymiseksi ja pitää hallituksen esitystä hyvin perusteltuna ja tarpeellisena. Seuraamus koskisi uhanalaisia ja taantuneita lajeja, joihin kohdistuu erityissääntelyä, joka on toteutettu kalastusasetuksella. Nykyinen seuraamus-järjestelmä on koettu uhanalaisten vaelluskalojen suojelemisen osalta hampaattomaksi.

Uhanalaisten ja taantuneiden lajien ohella myös kuhan kalastusta ohjataan kalastusasetuksessa määrätyllä alamitalla ja monet todetut kalastusrikkomukset liittyvät kuhaan sen suuren markkina-arvon takia (esim. Sakot Halikonlahden ammattimaiselle salakalastajalle -uutinen.)

Luonnonvarakeskuksen joulukuussa 2018 julkaiseman Kalavarojen käyttö ja hoito -oppaan mukaan kuha on sekä vapaa-ajankalastajien että kaupallisten kalastajien tavoitelluimpia saaliskaloja ja samalla kalastuksen ohjauksen avainlaji. Ilman ohjausta kuhan pyynti voi tehostua liikaa, joka vaarantaa kannan kestävän käytön. Vaikka kuha ei ole uhanalainen tai taantunut, niin sekä kalastusasetus että kalatalousviranomaisten päätökset sisältävät sitä koskevaa säätelyä. Lisäksi kuhaan kohdistuvaa säätelyä tulee varmasti olemaan runsaasti kalatalousalueiden tulevissa käyttö- ja hoitosuunnitelmissa.

Edellä esittettyyn viitaten SVK esittää, että **kuha lisätään** 119 §:n lajilistalle, jota menettämisseuraamus koskee.

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry

Markku Marttinen
toiminnanjohtaja